

Podria tractar-se d'una malària?

Autor: Roger Codinachs, Coordinador docent a l'EAP Vic Sud i tutor MFiC; Àngels Ballarín, tutora MFiC; Anna Franquesa, R2 MFiC EAP Vic; Deborah Elizabeth Mendoza, R3 MFiC EAP Vic; Adrián Peña, R2 MFiC EAP Vic; Alicia Villanueva, tutora MFiC

Pòster presentat al XXV Congrés d'Atenció Primària de la Societat Catalana de Medicina Familiar i Comunitària. Tarragona, novembre de 2015

El paludisme és una malaltia parasitària aguda produïda per protozous del gènere plasmodium, transmès pel mosquit femella del gènere *Anopheles* en àrees epidèmiques. A conseqüència de la immigració, els viatges a zones endèmiques i els canvis de resistències de vectors i paràsits, la prevalença al nostre medi està en augment i es considera una malaltia emergent.

Objectius:

Descriure els casos de malària coneguts a la nostra ABS.

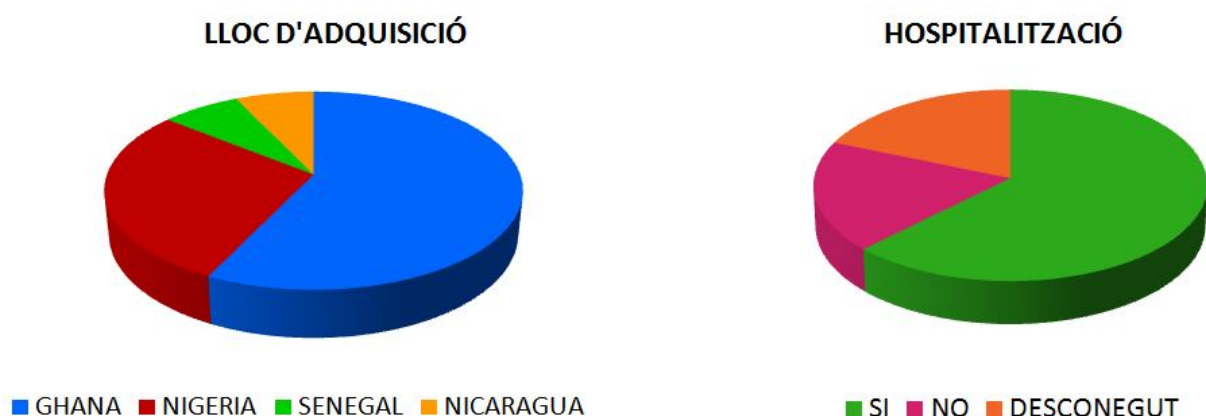
Metodologia:

Es tracta d'un estudi descriptiu retrospectiu. Les dades s'han obtingut a través del nostre sistema informàtic. Es descriuen els casos tenint en compte la nacionalitat dels pacients, el país d'adquisició, quina quimioprofilaxi prèvia van rebre, el lloc de diagnòstic, així com també si van requerir hospitalització i quines complicacions van presentar. També s'analitzen el nombre de casos en relació al tipus de Plasmodium, així com l'assistència prèvia o no a una consulta del viatger per sol·licitar consell sobre un tractament profilàctic. Els dies de retard en el diagnòstic s'han considerat a partir de la data de tornada del pacient del seu país d'origen fins que ha acudit al nostre centre d'Atenció Primària per presentar inici de símptomes.

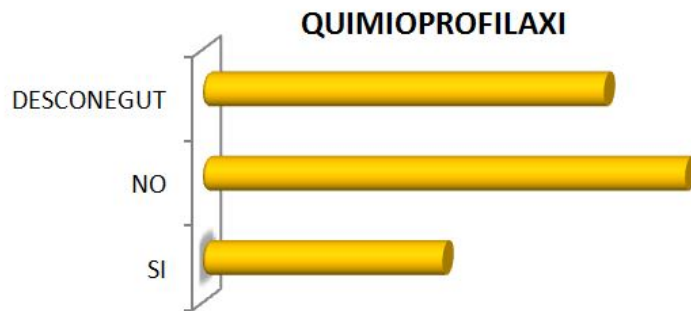
Criteri d'inclusió: Tots els pacients que durant l'any 2014 i fins al setembre del 2015 se'ls va obrir l'episodi de malària en el seu historial clínic.

Criteri d'exclusió: No haver tingut la malaltia.

Resultats:

Al nostre centre més d'un 70% dels casos de malària han requerit hospitalització i més del 50% ha presentat complicacions destacables. Tan sols un 35% dels casos havia rebut quimioprofilaxi prèviament al viatge o visita al país en qüestió.

Descripció de la nostra ABS: 24.194 pacients, 7.743 dels quals són estrangers (32%).

Mostra: 15 pacients amb episodi obert de malària, un d'ells mal codificat. Total: 14 casos. Sexe: 10 homes (71'4%). 4 dones (28'6%). Edat: 32'7+/-13'1 anys.

Nacionalitat: Ghana 8 (57'1%). Nigèria 4 (28'6%). Senegal 1 (7'1%). Espanya 1 (7'1%).

País d'adquisició de malària: Ghana 8 (57'1%). Nigèria 4 (28'6%). Senegal 1 (7'1%). Nicaragua 1 (7'1%).

Consulta prèvia a atenció primària per prevenció: Sí 2 (14'2%). No 6 (42'9%). Desconegut 6 (42'9%).

Assistència a Consulta del viatger: No 6 (42'9%). Desconegut 8 (57'1%).

Realització de quimioprofilaxi: Sí 5 (35'7%). No 6 (42'9%). Desconegut 3 (21'4%).

Lloc del diagnòstic: Atenció primària 3 (21'4%). Urgències hospitalàries 10 (71'4%). Desconegut 1 (7'1%).

Dies de retard en el diagnòstic: 4'8+/-3'9.

Atenció a Urgències: Sí 12 (85'7%). No 1 (7'1%). Desconegut 1 (7'1%).

Va requerir hospitalització: Sí 10 (71'4%). No 3 (21'4%). Desconegut 1 (7'1%). Dies de hospitalització: 3'2+/-2'1.

Tipus de Plasmodium: falciparum 12 (85'7%). Mixta 1 (7'1%). Desconegut 1 (7'1%).

Complicacions: Plaquetopènia 5 (35'7%). Plaquetopènia i limfopènia 1 (7'1%). Plaquetopènia, icterícia i anèmia 1 (7'1%). Plaquetopènia i hipopotassèmia 1 (7'1%). No 4 (28'6%). Desconegut 2 (14'2%).

Conclusions:

Degut a l'elevat percentatge d'immigració al nostre territori i al continu moviment de poblacions arreu del món, el paludisme cada cop és més freqüent a les consultes d'Atenció Primària de la nostra ABS, casos la majoria dels quals han requerit hospitalització i la meitat han presentat complicacions destacables.

Per tot això pensem que al nostre centre d'Atenció Primària cal fer un esforç més important en la prevenció de la malaltia en aquells pacients que viatgin a països on la malaltia és endèmica.

El nostre major esforç ha de consistir en interrogar bé als pacients per tal de conèixer amb temps suficient si realitzaran un viatge per tal de poder derivar-los a la consulta del Viatger, amb l'objectiu que realitzin correctament la quimioprofilaxi.

Un cop hagin tornat del viatge és important explicar-los que és necessari consultar ràpidament davant l'inici de símptomes i així evitar possibles complicacions importants.

Citació

Autores: Codinachs Roger, Ballarín Àngels, Franquesa Anna, Mendoza Deborah Elizabeth, Peña Adrián, Villanueva Alicia.

Títol article: Podria tractar-se d'una malària?

Revista: APSalut. Volum 5. Número 1. Article 84

Data: 10 de gener de 2017

UNITAT DOCENT D'ACEBA / Sardanya, 466 - 08025 Barcelona / Tel. 93 567 43 80 / udaceba@aceba.cat